

การถือสัญชาติเช็ก

การถือสัญชาติเช็ก หรือการมีสถานภาพเป็นพลเมืองเช็ก

การได้ถือสัญชาติเช็กสำหรับชาวต่างชาติ ตามกฎหมายแล้วเป็นการที่ชาวต่างชาติได้บูรณาการเข้ากับสังคมเช็กอย่างสมบูรณ์ การได้ถือสัญชาติเช็กย่อมแตกต่างกับการได้รับใบอนุญาตพำนัก หรือ RESIDENCE PERMIT ซึ่งให้สิทธิทางการเมืองส่วนใหญ่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย ผู้ถือสัญชาติเช็กจะได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

- สิทธิในการเลือกตั้ง รวมถึงสิทธิในการได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ในเช็ก
- บุคคลที่ถือสัญชาติเช็กไม่สามารถถูกคัดสินโทษ โดยการเนรเทศ
- บุคคลที่ถือสัญชาติเช็กไม่สามารถถูกปฏิเสธสิทธิในการกลับเข้าเมือง
- พลเมืองเช็กหรือผู้ถือสัญชาติเช็กในต่างแดน ต้องได้รับความคุ้มครองด้านการทูตจากสาธารณรัฐเช็ก

ผลประโยชน์อื่นๆจากการถือสัญชาติเช็ก นอกเหนือจากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น รวมถึงการเดินทางไปต่างประเทศที่อิสระมากขึ้น ชาวต่างชาติที่ต้องขอวีซ่าเพื่อเดินทางไปยังประเทศอื่น เมื่อได้รับสัญชาติเช็กแล้ว ประเทศอื่นๆ ต้องปฏิบัติต่อบุคคลดังกล่าวเหมือนกับพลเมืองเช็กทั่วไป

ในกรณีที่ชาวต่างชาติมีบัตรประจำตัวประชาชนเช็กแล้ว (Obcanský Průkaz) ไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือเดินทางเพื่อแสดงตัว

ตามกฎหมายแล้ว บุคคลใดก็ตามสามารถขอสัญชาติเช็กได้ โดยมีเงื่อนไขต่อไปนี้

๑.๑ โดยกำเนิด

การที่ทารกใดถือกำเนิดในสาธารณรัฐเช็ก ไม่ได้หมายความว่าทารกนั้นจะได้รับสิทธิให้ถือสัญชาติเช็กโดยทันที ทารกที่สามารถมีสิทธิถือสัญชาติเช็กโดยกำเนิด ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- บิดาหรือมารดาต้องถือสัญชาติเช็ก หรือ
- ในกรณีที่ทั้งบิดาและมารดาเป็นผู้ไร้รัฐ (STATELESS PERSON) แต่บิดาหรือมารดา มีใบอนุญาตพำนักถาวรในสาธารณรัฐเช็ก และทารกถือกำเนิดในสาธารณรัฐเช็ก

๑.๒ โดยการรับเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม

หากผู้รับเลี้ยงบุตรบุญธรรมถือสัญชาติเช็ก เด็กที่ถูกเลี้ยงย่อมได้รับสิทธิให้ถือสัญชาติเช็กตามกฎหมายรับบุตรบุญธรรม

๑.๓ โดยการสถาปนาตั้งความเป็นบิดา (ESTABLISHMENT OF PATERNITY)

ในกรณีที่ทารกเกิดนอกสมรส โดยที่มารดาถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือเป็นผู้ไร้รัฐ แต่บิดาถือสัญชาติเช็ก ทารกจะได้รับสิทธิให้ถือสัญชาติเช็ก ดังนี้

- ในวันที่บิดาและมารดารับรองความเป็นบิดา หรือ
- ในวันที่คำสั่งศาลให้รับรองความเป็นบิดา มีผลบังคับใช้

๑.๔ เมื่อถูกพบในสาธารณรัฐเช็ก

บุคคลธรรมดาที่ไม่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นพลเมืองของประเทศอื่นหรือถือสัญชาติอื่น เมื่ออยู่ในดินแดนของสาธารณรัฐเช็ก ให้ถือว่าเป็นพลเมืองเช็ก

๑.๕ โดยคำประกาศ

บุคคลใดก็ตามที่ถือสัญชาติเช็ก โกลส โลวาเกีย จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ปี ค.ศ. ๑๙๙๒ แต่ยังไม่ได้รับว่าตนถือสัญชาติเช็กหรือสโลวัก สามารถเลือกที่จะถือสัญชาติเช็กได้ โดยสามารถยื่นคำร้องได้ที่สำนักงานเขตท้องถิ่น หรือที่สถานทูตเช็กในประเทศอื่น

๑.๖ โดยการขอสัญชาติ (NATURALIZATION)

บุคคลธรรมดาสามารถขอสัญชาติเช็กได้ หากมีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไข ดังนี้

- อาศัยในสาธารณรัฐเช็กอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาครบ ๕ ปี ในวันที่ยื่นคำร้องขอถือสัญชาติเช็ก

- พิสูจน์ว่าคุณได้ยกเลิกสัญชาติเดิม หรือไม่สามารถถือสองสัญชาติได้ หรือการที่ได้รับสัญชาติเช็กทำให้ตนเสียสัญชาติเดิม โดยต้องแสดงว่าคุณไม่ได้เป็นผู้ไร้รัฐ
- บุคคลดังกล่าวไม่เคยถูกต้องโทษข้อหาก่ออาชญากรรมระหว่างประเทศ ภายในเวลา ๕ ปีให้หลัง
- แสดงให้เห็นว่าสามารถใช้ภาษาเช็กได้ดี
- บุคคลดังกล่าวได้ทำตามหน้าที่พลเมืองที่ระบุในกฎหมายข้อที่ ๓๒๖/๑๙๙๙ อย่างครบถ้วน เช่น หน้าที่ในการจ่ายประกันภัยสุขภาพ ประกันสังคม ประกันผู้สูงอายุหรือผู้เกษียณอายุ และหน้าที่ในการจ่ายค่าธรรมเนียมและภาษีอย่างครบถ้วน

ทั้งนี้ผู้สมรสสามารถยื่นคำร้องร่วมขอถือสัญชาติเช็กได้

หลักฐานในการยื่นขอสัญชาติเช็ก ประกอบด้วย

- สูติบัตร ในกรณีที่สมรสต้องแสดงทะเบียนสมรส ในกรณีที่ผู้สมรสเสียชีวิตต้องแสดงมรณบัตร หรือในกรณีหย่าร้างต้องแสดงใบหย่า
- หนังสือแจ้งยกเลิกสัญชาติเดิม โดยต้องแสดงว่าคุณคนดังกล่าวไม่เป็นผู้ไร้รัฐ และไม่สามารถถือสองสัญชาติได้
- ในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องมีอายุมากกว่า ๑๕ ปีขึ้นไป ต้องมีหลักฐานใบแสดงประวัติอาชญากรรม ซึ่งมีอายุไม่เกิน ๖ เดือน
- ประวัติบุคคลโดยสังเขป

ในกรณีที่ผู้ยื่นมีบุตร บิดาหรือมารดาสามารถยื่นคำร้องแทนบุตรได้ โดยต้องแนบหลักฐานต่อไปนี้

- สูติบัตรของบุตร
- หนังสือแจ้งยกเลิกสัญชาติเดิม โดยต้องแสดงว่าคุณคนดังกล่าวไม่เป็นผู้ไร้รัฐ และไม่สามารถถือสองสัญชาติได้
- หนังสือยินยอมจากผู้ปกครองอีกฝ่าย อนุญาตให้บุตรสามารถเปลี่ยนสัญชาติได้

นอกจากนั้น เด็กหรือผู้ใหญ่สามารถขอสัญชาติเช็กได้ โดยตัวแทนด้านกฎหมายหรือทนายความสามารถเรียกร้องสิทธิ์และดำเนินการแทนได้ โดยต้องแนบเอกสารทั้งหมดข้างต้นไว้ด้วย

ผู้ยื่นต้องยื่นหลักฐานทั้งหมดที่สำนักงานเขตพื้นที่ที่ผู้ยื่นอาศัยอยู่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตจะสัมภาษณ์ผู้ยื่นและทำการทดสอบความสามารถด้านภาษาเช็ก จากนั้นสำนักงานเขตจะส่งใบคำร้องและผลการทดสอบภาษาเช็กไปยังกระทรวงมหาดไทย (ต่อไปจะใช้คำว่า “กระทรวง”) ซึ่งจะพิจารณาเรื่องภายในเวลา ๙๐ วัน

ผู้ยื่นคำร้องไม่มีสิทธิทางกฎหมายที่จะเรียกร้องขอถือสัญชาติเช็ก แม้มีคุณสมบัติครบถ้วนทุกข้อตามที่ได้ระบุไว้ข้างต้น ในกรณีที่กระทรวงตัดสินใจไม่อนุมัติให้บุคคลใดๆถือสัญชาติเช็ก ตามระเบียบกระทรวงแล้วจำเป็นต้องอธิบายเหตุผลในการปฏิเสธคำร้อง

ข้อยกเว้น

- ๑) กระทรวงสามารถเว้นเงื่อนไขการขอสัญชาติเช็กที่ได้ระบุในมาตรา ๗ ย่อหน้าที่ ๑ a ว่า “บุคคลที่ต้องการขอสัญชาติเช็กต้องอาศัยอยู่ในดินแดนของสาธารณรัฐเช็กอย่างต่อเนื่อง ๕ ปี” โดยกระทรวงมีอำนาจเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมเงื่อนไขดังกล่าว ให้เป็นไปตามนี้
  - ถือกำเนิดในดินแดนของสาธารณรัฐเช็ก หรือ
  - อาศัยในดินแดนของสาธารณรัฐเช็กอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปี หรือ
  - เคยถือสัญชาติเช็กมาก่อน หรือเคยเป็นพลเมืองสหพันธ์สาธารณรัฐเช็กและสโลวาเกีย (CZECH AND SLOVAK FEDERAL REPUBLIC) หรือ
  - เคยถูกรับเลี้ยงดูโดยผู้ที่ถือสัญชาติเช็ก หรือ
  - สามีหรือภรรยาถือสัญชาติเช็ก
- ๒) กระทรวงสามารถเว้นเงื่อนไขการขอสัญชาติเช็กที่ได้ระบุในมาตรา ๗ ย่อหน้าที่ ๑ b ว่า “บุคคลที่ต้องการขอสัญชาติเช็กต้องพิสูจน์ว่าตนยกเลิกสัญชาติเดิม หรือ ไม่สามารถถือสองสัญชาติได้ หรือการที่ได้รับสัญชาติเช็ก ต้องทำให้ตนเสียสัญชาติเดิม โดยต้องแสดงว่าตนไม่ได้เป็นผู้ไร้รัฐ” โดยกระทรวงสามารถเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข ดังนี้
  - ผู้ยื่นคำร้องต้องอาศัยในสาธารณรัฐเช็กเป็นเวลาติดต่อกันนานถึง ๕ ปี และหากไม่สามารถขอหนังสือแจ้งขอยกเลิกสัญชาติเดิม อันเนื่องมาจากประเทศนั้นไม่สามารถออกหนังสือให้ได้ ในกรณีดังกล่าว กระทรวงสามารถยกเว้นได้

- ๓) กระทรวงสามารถยกเว้นเงื่อนไขการขอสัญชาติเช็กที่ได้ระบุในมาตรา ๗ ย่อหน้าที่ ๑ d
ในกรณีพิเศษ

ค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมในการยื่นคำร้องขอถือสัญชาติเช็ก เป็นจำนวนเงิน ๑๐,๐๐๐ ดอลลาร์ ในกรณีที่คู่สมรส
ยื่นคำร้องร่วม หรือบิดา/มารดายื่นคำร้องพร้อมบุตร ค่าธรรมเนียมเท่าเดิม ไม่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม igr
สามารถลดค่าธรรมเนียมให้กลุ่มบุคคลที่ไม่มีเงินได้ในกรณีร้องขอเป็นพิเศษ โดยจ่ายค่าธรรมเนียมเพียง
๑,๐๐๐ ดอลลาร์

พิธีสาบานตนเมื่อมีสถานภาพเป็นพลเมืองเช็ก

บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ถือสัญชาติเช็ก จะมีสถานภาพเป็นพลเมืองเช็กอย่างสมบูรณ์ในวันสาบาน
ตน โดยมีข้อความต่อไปนี้

“ข้าพเจ้าขอให้สัญญาว่าจะจงรักภักดีต่อสาธารณรัฐเช็ก จะปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอื่นๆ
และจะปฏิบัติหน้าที่ที่พลเมืองเช็กพึงปฏิบัติอย่างครบถ้วน”

อย่างไรก็ตาม igr กระทรวงสามารถมีคำสั่งยกเว้นให้บุคคลธรรมดาไม่ต้องเข้าพิธีสาบานตน ในกรณี
ดังกล่าว บุคคลผู้นั้นจะมีสถานภาพเป็นพลเมืองเช็กอย่างสมบูรณ์ เมื่อคำสั่งกระทรวงมีผลบังคับใช้ตาม
กฎหมาย

สถานภาพของบุตรในการจะได้สัญชาติเช็ก

ในสาธารณรัฐเช็กนั้น บุตรมีสิทธิ์ขอสัญชาติเช็กได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยใช้หลักสืบ
สายโลหิต (THE RIGHT OF BLOOD) ซึ่งหมายถึงบุตรจะถือสัญชาติตามบิดาและมารดา ดังนี้

- หากทั้งบิดาและมารดาหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถือสัญชาติเช็ก บุตรจะมีสถานภาพเป็นพลเมืองเช็ก หรือถือสัญชาติเช็กโดยกำเนิด และในกรณีที่บิดาหรือมารดาถือสัญชาติอื่น บุตรจะสามารถถือสองสัญชาติได้
- หากมารดาไม่ถือสัญชาติเช็ก แต่มีบุตรนอกสมรสกับบิดาที่ถือสัญชาติเช็ก ทารกแรกเกิดสามารถมีสิทธิ์ถือสัญชาติเช็กโดยความผูกพันกับฝ่ายบิดาได้ ทารกจะถือสัญชาติเช็กอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อบิดาและมารดาแจ้งเกิด หรือเมื่อคำสั่งศาลให้เด็กถือสัญชาติเช็กมีผลบังคับใช้
- หากบิดามารดาไม่ได้ถือสัญชาติเช็ก แต่มีที่อยู่ถาวรในสาธารณรัฐเช็ก ทารกที่เกิดในสาธารณรัฐเช็ก สามารถขอสิทธิ์ถือสัญชาติเช็กโดยกำเนิดได้
- หากบิดามารดาเป็นบุคคลไร้รัฐและไร้สัญชาติ และบุตรที่มีสถานะเป็นผู้เยาว์ (อายุต่ำกว่า ๑๔ ปีบริบูรณ์) ถูกพบในดินแดนของเช็ก เด็กจะมีสถานภาพพลเมืองเช็กโดยทันที ยกเว้นสามารถระบุได้ว่าเด็กถือสัญชาติอื่นอยู่
- หากบิดาและมารดาเป็นชาวต่างชาติ หรือเป็นบุคคลไร้รัฐและไร้สัญชาติ เด็กสามารถขอถือสัญชาติเช็กได้ หากได้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้รับเลี้ยงที่ถือสัญชาติเช็ก เด็กจะมีสถานภาพพลเมืองเช็กอย่างสมบูรณ์ เมื่อคำสั่งศาลอนุญาตให้มีการรับเลี้ยงอุปการะมีผลบังคับใช้

การถือสองสัญชาติ หรือหลายสัญชาติ

โดยทั่วไปแล้วข้อบังคับทางกฎหมายของเช็กห้ามมิให้มีการถือสองสัญชาติหรือถือหลายสัญชาติ อย่างไรก็ตาม การถือหลายสัญชาติอาจได้รับการยกเว้นได้ หากบุคคลสัญชาติเช็กได้รับสัญชาติอื่นโดยที่ไม่ได้ขอ เช่น ในบางประเทศเมื่อชาวต่างชาติจดทะเบียนสมรสกับคนท้องถิ่น ชาวต่างชาติจะได้รับสัญชาติประเทศนั้นโดยอัตโนมัติ หรือในบางกรณีโดยการเกิด การรับเป็นบุตรบุญธรรม เป็นต้น

การจดทะเบียนสมรสและการถือสัญชาติเช็ก

หากชาวต่างชาติจดทะเบียนสมรสกับบุคคลสัญชาติเช็กอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ได้หมายความว่าชาวต่างชาติจะได้ถือสัญชาติเช็กโดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม หากสามีและภรรยาต้องการถือสัญชาติเดียวกัน บุคคลที่ไม่ถือสัญชาติเช็กสามารถขอถือสัญชาติเช็กได้ โดยที่ไม่ต้องทำตามเงื่อนไข ที่ต้องอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐเช็กเป็นเวลาอย่างน้อย ๕ ปี ที่ได้ระบุไว้ข้างต้น

ข้อควรรู้ บุคคลสัญชาติเช็กจะไม่เสียสัญชาติโดยการจดทะเบียนสมรสกับบุคคลสัญชาติอื่น บุคคลสัญชาติอื่นจะไม่ได้รับสัญชาติเช็กในทันที ที่ทำการจดทะเบียนสมรสกับบุคคลสัญชาติเช็ก ยกเว้นทำเรื่องขอสัญชาติเช็กอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

การเสียสัญชาติ

บุคคลสัญชาติเช็กสามารถสละสัญชาติได้ ภายใต้เงื่อนไขต่อไปนี้

- คำแถลงการณ์ บุคคลสัญชาติเช็กสามารถเสียสัญชาติได้ โดยการยื่นหนังสือแถลงการณ์ขอสละสัญชาติเช็ก หากบุคคลดังกล่าวอาศัยในต่างประเทศเป็นเวลานาน และในขณะเดียวกันถือสัญชาติอื่นด้วย
- ในกรณีที่บุคคลสัญชาติเช็กตั้งใจขอถือสัญชาติอื่นด้วยตนเอง ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเสียสัญชาติเช็กตั้งแต่วันที่ขอถือสัญชาติอื่นด้วยความสมัครใจ

อย่างไรก็ดี บุคคลสัญชาติเช็กได้รับการอนุโลมให้ถือสัญชาติอื่นได้ หากตนไม่ได้ทำเรื่องขอ เช่น กรณีแต่งงานกับบุคคลสัญชาติอื่น แล้วได้รับสัญชาติใหม่โดยทันที

รัฐธรรมนูญเช็กระบุห้ามมิให้มีการบังคับบุคคลสัญชาติเช็กสละสัญชาติ หากบุคคลสัญชาติเช็กต้องการสละสัญชาติ กระทำได้ด้วยความสมัครใจเท่านั้น
